

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ОК14- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
педагогічних технологій
та освіти впродовж життя

31 серпня 2023 р.,

протокол № 11

Голова Вченої ради

Оксана ЧЕРНИШ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Загальне мовознавство»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 014 «Середня освіта»

освітньо-професійна програма 014.021 – Середня освіта
(Англійська мова і зарубіжна література)

факультет педагогічних технологій та освіти впродовж життя
кафедра педагогічних технологій та мовної підготовки

Схвалено на засіданні кафедри
педагогічних технологій та
мовної підготовки

28 серпня 2023 р.,

Протокол № 11

В.о. завідувача кафедри

 Ірина ГАЙДАЙ

Розробник: кандидат філологічних наук, старший викладач
Людмила СУВОРОВА

Житомир
2023 – 2024 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ОК14- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 2

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 01 «Середня освіта»	нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність: 014 Середня освіта	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		1-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3, самостійної роботи – 2,625	Освітній ступінь «бакалавр»	Лекції	
		32 год.	.
		Практичні	
		32 год.	
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		56 год.	
Вид контролю: екзамен			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 53 % аудиторних занять, 47 % – самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ОК14- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 3

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є:

- набуття студентами здатності засвоювати базові теоретичні поняття сучасної української літературної мови, культури усного й писемного мовлення;
- формувати комунікативну компетентність;
- ознайомлення студентів з основами теорії мови, системою лінгвістичних понять і термінів;
- осягнення функціональності основних методів дослідження мови;
- вироблення системи навичок щодо свідомого засвоєння рідної та іноземних мов;
- формування вмінь правильно й логічно висловлювати свої думки; здатності до сприйняття й відтворення фахових текстів;

Завданнями вивчення **навчальної дисципліни «Загальне мовознавство»** є здатність:

- застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- знати та розуміти предметну область, розуміти професію, її функціональне призначення; спілкуватися державною та іноземною мовою в усній та писемній формах;
- використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології;
- визначати завдання науки про мову, місце мовознавства серед інших наук;
- виявляти та вирішувати проблеми шляхом конструктивного діалогу;
- визначати функції мови, установлювати діалектичний зв'язок мови і мовлення, мови і мислення;
- бути здатним до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; до міжособистісної взаємодії та командної роботи;
- реалізувати свої права й обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свободи людини як громадянина України;
- визначати елементи мовної структури у їх взаємозв'язку;
- розуміти основні процеси історичного розвитку мов та взаємодії мов і діалектів;
- сформувати уміння щодо лінгвістичного аналізу.
- вчитися і бути сучасно навченим;
- приймати обґрунтовані рішення та набувати досвіду до комунікативної адаптації в новому мовленнєвому середовищі;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ОК14- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 4

- використовувати законодавчу базу України та дотримуватися вимог належних практик щодо здійснення професійної діяльності;
- проводити дослідження у практичній професійній діяльності на відповідному рівні.

Зміст навчальної дисципліни спрямований на формування наступних компетентностей, визначених стандартом вищої освіти спеціальності 014 «Середня освіта»:

ЗК-1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-2. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК-5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-6. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

ЗК-8. Здатність спілкуватися державною мовою усно і письмово.

ЗК-12. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК-13. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-14. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК1. Здатність формувати в учнів предметні компетентності.

СК-8. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній та письмовій формах (іноземною мовою, державною мовою), володіти методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.

СК-10. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.

Відповідно до освітньо-професійної програми після завершення вивчення дисципліни «Загальне мовознавство» за спеціальністю 014 «Середня освіта» **очікується, що студент повинен продемонструвати наступні результати навчання:**

ПРН-2. Обізнаний із елементами теоретичного й експериментального (пробного) дослідження в професійній сфері та методами їхньої реалізації.

ПРН-3. Знає мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку іноземної мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.

ПРН-7. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі.

ПРН-8. Володіє комунікативною мовленнєвою компетентністю з української та іноземної мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ОК14- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 5

компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатний удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.

ПРН-11. Порівнює мовні та літературні факти, явища, визначає 10 їхні подібності й відмінності.

ПРН-15. Застосовує сучасні методики й технології (зокрема інформаційні) для забезпечення якості навчально-виховного процесу в загальноосвітніх навчальних закладах.

ПРН-18. Формує комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями (вихованцями) та їхніми батьками із дотриманням етичних норм спілкування, принципів толерантності, творчого діалогу, співробітництва та взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу.

ПРН-19. Ефективно спілкується в науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.

ПРН-25. Ефективно організовує, аналізує, критично оцінює, несе відповідальність за результати власної професійної діяльності.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ОК14- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 6

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. СУЧАСНЕ МОВОЗНАВСТВО ЯК НАУКА: ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ.

Змістовий модуль 1. Загальні питання мовознавчої дисципліни.

Структура мови.

Тема 1. Мовознавство як наука. Загальне мовознавство як окрема навчальна дисципліна.

Мова як засіб пізнання, мислення і спілкування.

Предмет і структура курсу «Загальне мовознавство».

Зміст і основні завдання загального мовознавства.

Поняття загального і часткового мовознавства.

Місце мовознавства в системі наук.

Проблеми періодизації історії мовознавства.

Тема 2. Природа, сутність, функціональна роль мови.

Природа і сутність мови.

Функції мови. Мова і мислення. Психофізіологічні основи зв'язку мови й мислення. Внутрішнє мовлення й мислення. Мова і мовлення.

З історії вивчення проблеми мови й мовлення. Сучасні уявлення про співвідношення мови й мовлення.

Мова і суспільство. Соціальна зумовленість мовних явищ. Суспільний характер мовної норми. Залежність стану мови від стану суспільства.

Поняття про знак і знакову систему мови. Мова як знакова система. Типологія знаків. Структура знака. Специфіка мовного знака. Своєрідність мови як знакової системи. Знаковість і одиниці мови.

Мова й несловесні форми спілкування (паралінгвістика та паракінесика).

Тема 3. Методи дослідження мови.

Поняття про методи наукового дослідження.

Описовий метод.

Порівняльно-історичний метод.

Метод лінгвістичної географії.

Зіставний метод.

Структурний метод.

Соціолінгвістичні, психолінгвістичні й математичні методи.

Тема 4. Походження і розвиток мови.

Проблема походження мови.

Закономірності розвитку мов.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ОК14- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 7

Специфіка розвитку різних рівнів мовної структури.
Розвиток і функціонування мов у різні історичні епохи.
Мови світу, їх вивчення та генеалогічна класифікація.
Загальна характеристика мов світу.
Порівняльне вивчення мов. Генеалогічна класифікація мов.

Тема 5. Історія мовознавства

Історія лінгвістичної думки до XIX ст.
Зародження порівняльно-історичного мовознавства.
Основні напрями в мовознавстві другої половини XIX ст.
Пошуки нового підходу до вивчення мови наприкінці XIX – на початку XX ст.
Структуралізм і генеративізм. Неогумбольдтіанство.
Мовознавство на сучасному етапі.

МОДУЛЬ 2. СТРУКТУРА МОВИ. МОВНА ТИПОЛОГІЯ.

Змістовий модуль 2. Мовознавчий зріз у контексті мовних рівнів.

Мова як складна система.

Тема 6. Структура мови та її системний характер.

Парадигматичні, синтагматичні, ієрархічні відношення між мовними одиницями.
Структура мови: поняття, закони та принципи.
Основні й проміжні рівні мови.
Теорія ізоморфізму й ієрархії рівнів мови.
Своєрідність системності мови.
Співвідношення системних і несистемних явищ у мові. Система й норма.

Тема 7. Фонологічна система мови.

Передумови фонології.
Поняття фонем. Фонем в парадигматиці. Фонем в синтагматиці.
Поняття фонологічної системи.
Фонологічні школи.
Звуки мови, їх вивчення і графіка і класифікація. Звук і фонема.
Три аспекти вивчення звуків.
Фізичний аспект у характеристиці звуків. Фізіологічний аспект у вивченні звуків.
Класифікація звуків: голосні та приголосні звуки.
Фонетичне членування мовленнєвого потоку. Склад. Наголос. Інтонація.
Фонетичні процеси: позиційні та комбінаторні зміни звуків.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ОК14- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 8

Тема 8. Орфоепія. Транскрипція і транслітерація.

Живі та історичні фонетичні процеси.

Спонтанні зміни звуків.

Фонетичні закони.

Лінгвістичний (функціональний) аспект у вивченні звуків.

Диференційні та інтегральні ознаки фонем. Позиції фонем. Варіанти і варіації фонем.

Фонологічна система.

Тема 9. Лексико-семантична система мови. Словниковий склад мови.

Слово та його значення. Лексикологія. Розділи лексикології.

Слово як одиниця мови. Слово і лексема. Значення слова. Поняття лексико-семантичної системи.

Парадигматичні та синтагматичні відношення. Епідигматичні відношення.

Лексико-семантичні категорії: полісемія, омонімія, синонімія, антонімія, гіперо-гіпонімія і лексична конверсія.

Тема 10. Поняття лексико-семантичної системи. Графіка.

Історичні зміни словникового складу мови: причини історичних змін у лексиці. Архаїзми, неологізми, запозичення.

Історична лексикологія та етимологія.

Значення письма в історії суспільства. Передумови виникнення письма. Етапи і форми розвитку графічного письма.

Тема 11. Фразеологія та лексикографія.

Фразеологія. Поняття фразеології.

Класифікація фразеологізмів.

Лексикографія. Поняття лексикографії.

Типи словників.

Історія створення словників.

Тема 12. Граматика як розділ мовної системи.

Граматичне значення. Предмет граматики. Розділи граматики.

Граматичні категорії.

Основні одиниці граматичної будови мови.

Граматичне значення. Лексико-граматичні розряди (категорії).

Способи вираження граматичних значень.

Синтетичні способи вираження граматичних значень.

Аналітичні способи вираження граматичних значень.

Історична змінність способів і засобів вираження граматичних значень.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ОК14- 2023
	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 21 / 9</i>

Тема 13. Морфема і словоформа. Морфологічний рівень мовної системи.

Поняття морфеми. Види морфем.

Морфеміка. Граматична форма слова.

Поняття частин мови. Критерії виділення частин мови.

З історії питання про частини мови.

Частини мови в різних мовах.

Характеристика основних частин мови.

Тема 14. Синтаксичний мовний рівень. Словосполучення і речення.

Поняття словосполучення. Типи словосполучень.

Синтаксичні зв'язки слів.

Речення та його ознаки.

Актуальне членування речення.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ОК14- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 10

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	Усього	лекції	Практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Загальні питання мовознавчої дисципліни. Структура мови.								
Тема 1. Мовознавство як наука. Загальне мовознавство як окрема навчальна дисципліна.	8	2	2	4				
Тема 2. Природа, сутність, функціональна роль мови.	8	2	2	4				
Тема 3. Методи дослідження мови.	8	2	2	4				
Тема 4. Походження і розвиток мови.	8	2	2	4				
Тема 5. Історія мовознавства. МК 1.	8	2	2	4				
Тема 6. Структура мови та її системний характер.								
Разом за змістовий модуль 1	40	10	10	20				
Змістовий модуль 2. Мовознавчий зріз у контексті мовних рівнів. Мова як складна система.								
	8	2	2	4				
Тема 7. Фонологічна система мови.	10	3	3	4				
Тема 8. Орфоепія. Транскрипція і транслітерація.	8	2	2	4				
Тема 9. Лексико-семантична система мови. Словниковий склад мови.	8	2	2	4				
Тема 10. Поняття лексико-семантичної системи. Графіка.	10	3	3	4				
Тема 11. Фразеологія та лексикографія.	8	2	2	4				
Тема 12. Граматика як розділ мовної системи.	10	3	3	4				
Тема 13. Морфема і словоформа. Тема 13. Морфологічний рівень мовної системи.	10	3	3	4				
Тема 14. Синтаксичний мовний рівень. Словосполучення і речення. МК 2.	8	2	2	4				
Разом за змістовий модуль 2	80	22	22	36				
ВСЬОГО	120	32	32	56				

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ОК14- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 11

5. Теми лекцій

Назва теми	Кількість годин	
	Денна форма	Заочна форма
Тема 1. Загальне мовознавство як окрема навчальна дисципліна.	2	
Тема 2. Мова як знакова система. Природа, сутність, функціональна роль мови.	2	
Тема 3. Методи дослідження мови.	2	
Тема 4. Походження і розвиток мови.	2	
Тема 5. Історія мовознавства.	2	
Тема 6. Структура мови та її системний характер. Основні й проміжні рівні мови.	2	
Тема 7. Фонологічна система мови. Фонетичні процеси.	2	
Тема 8. Орфоєпія. Транскрипція і транслітерація.	2	
Тема 9. Лексико-семантична система мови. Лексикологія. Поняття лексико-семантичної системи.	2	
Тема 10. Історична лексикологія та етимологія. Історичні зміни словникового складу мови. Графіка.	2	
Тема 11. Фразеологія як розділ мовознавства.	2	
Тема 12. Лексикографія. Типи словників. Історія створення словників	2	
Тема 13. Граматика як розділ мовної системи. Предмет граматики.	2	
Тема 14. Морфемний і словотвірний мовний рівні.	2	
Тема 15. Морфологічний рівень мовної системи.	2	
Тема 16. Синтаксичний мовний рівень. Словосполучення і речення.	2	
ВСЬОГО	32	

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ОК14- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 12

5. Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин	
	Денна форма	Заочна форма
Тема 1. Мовознавство як наука. Загальне мовознавство як окрема навчальна дисципліна.	2	
Тема 2. Природа, сутність, функціональна роль мови.	2	
Тема 3. Методи дослідження мови.	2	
Тема 4. Походження і розвиток мови.	2	
Тема 5. Історія мовознавства.	2	
Тема 6. Структура мови та її системний характер.	2	
Тема 7. Фонологічна система мови.	2	
Тема 8. Орфоепія. Транскрипція і транслітерація.	2	
Тема 9. Лексико-семантична система мови.	2	
Тема 10. Словниковий склад мови. Графіка.	2	
Тема 11. Фразеологічний мовний рівень.	2	
Тема 12. Лексикографія як окрема галузь мовознавства.		
Тема 13. Граматика як розділ мовної системи.	2	
Тема 14. Морфема і словоформа.	2	
Тема 15. Морфологічний рівень мовної системи.	2	
Тема 16. Синтаксичний мовний рівень. Словосполучення і речення.	2	
ВСЬОГО		32

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ОК14- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 13

6. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми та зміст	Кількість годин
Модуль I		
1.	Тема 1. Мовознавство як наука. Загальне мовознавство як окрема навчальна дисципліна. Мовне законодавство та мовна політика в Україні. Місце мовознавства в системі наук. Природа і сутність людської мови.	4
2.	Тема 2. Природа, сутність, функціональна роль мови. З історії вивчення проблеми мови й мовлення. Сучасні уявлення про співвідношення мови й мовлення. Суспільний характер мовної норми. Залежність стану мови від стану суспільства. Знаковість і одиниці мови.	4
3.	Тема 3. Методи дослідження мови. Види, форми, прийоми розумової діяльності. Соціолінгвістичні, психолінгвістичні й математичні методи. Поняття наукової теорії. Функції наукової теорії.	4
4.	Тема 4. Походження і розвиток мови. Розвиток і функціонування мов у різні історичні епохи. Мова як явище, що історично розвивається. Зовнішні причини мовних змін. Темпи мовних змін. Прогрес у розвитку мов.	4
5.	Тема 5. Історія мовознавства. Основні напрями в мовознавстві другої половини XIX ст. Неогумбольдтіанство.	4
	Разом	20
Модуль II		
6.	Тема 6. Структура мови та її системний характер. Співвідношення системних і несистемних явищ у мові. Система й норма.	4
7.	Тема 7. Фонологічна система мови. Фізичний аспект у характеристиці звуків. Фізіологічний аспект у вивченні звуків. Фонологічні школи. Фонетичне членування мовленнєвого потоку.	4
8.	Тема 8. Орфоепія. Транскрипція і транслітерація. Диференційні та інтегральні ознаки фонем.	4

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ОК14- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 14

	Позиції фонем. Варіанти і варіації фонем.	
9.	Тема 9. Лексико-семантична система мови. Словниковий склад мови. Слово і лексема. Парадигматичні та синтагматичні відношення.	4
10.	Тема 10. Поняття лексико-семантичної системи. Графіка. Значення письма в історії суспільства. Передумови виникнення письма.	4
11.	Тема 11. Фразеологія та лексикографія. Поняття фразеології. Типи словників. Історія створення словників.	4
12.	Тема 12. Граматика як розділ мовної системи. Способи вираження граматичних значень. Історична змінність способів і засобів вираження граматичних значень. Основні одиниці граматичної будови мови.	4
	Тема 13. Морфема і словоформа. Морфологічний рівень мовної системи. Критерії виділення частин мови. Характеристика основних частин мови. Граматична форма слова.	4
14.	Тема 14. Синтаксичний мовний рівень. Словосполучення і речення. Синтаксичні зв'язки слів. Речення та його ознаки.	4
	Разом	36
	Разом з дисципліни	56

7. Індивідуальні завдання

1. Написання тез до наукових збірників, участь у наукових конференціях.
2. Написання різних видів академічних текстів.
3. Підготовка рецензій на раніше опрацьований текст, книгу.
4. Написання рефератів, розробка проєктів та їх успішне публічне представлення.

8. Методи навчання

1. Лекція.
2. Бесіда.
3. Наочні методи (ілюстрування, демонстрування).
4. Практичні методи (індивідуальні наукові проєкти).

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ОК14- 2023
	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 21 / 15</i>

5. Самостійна робота.
6. Різні форми дистанційної роботи.

9. Методи контролю. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання результатів вивчення дисципліни є:

- індивідуальні усні опитування;
- індивідуальні письмові роботи;
- тестові завдання у письмовій формі та з використанням технічних засобів навчання;
- презентації самостійно опрацьованого теоретичного матеріалу;
- практичні завдання: виконання вправ на знання норм сучасної української літературної мови та ключових механізмів загального мовознавства;
- модульний контроль;
- підсумковий контроль (екзамен).

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ОК14- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 16

Форми контролю

Оцінка з дисципліни «**Загальне мовознавство**» визначається з урахуванням результатів навчальної діяльності студента. *Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни* – це кількість балів, яку студент отримує за певну навчальну діяльність (за наслідками поточного, модульного контролю), визначається як середнє арифметичне кількості балів з усіх модулів з дисципліни та балів за підсумковий контроль (екзамен).

Оцінка з дисципліни «Загальне мовознавство» виставляється студентам, яким зараховані усі модулі з дисципліни і рейтингова оцінка з дисципліни є не меншою ніж 60 балів, визначається шляхом конвертації кількості балів з дисципліни в оцінку за чотирибальною (традиційною) шкалою ("відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно") та за шкалою ECTS.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми, під час індивідуальної роботи викладача зі студентом та складається з опитування (теоретичної підготовки до практичного заняття), виконання тестового завдання, виконання практичного завдання, документального оформлення практичної роботи, самостійної роботи студента у вигляді написання і захисту реферату та складання тестів, кросвордів за виконавчу дисципліну.

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати при вивченні модуля дисципліни – **100**, в тому числі за поточну навчальну діяльність – **60** балів, за результатами модульного контролю або заліку – **40** балів.

Співвідношення між результатами оцінювання поточної навчальної діяльності та модульного контролю 60% до 40%.

Модульний контроль здійснюється після завершення вивчення всіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля і проводиться у письмовій формі. Тривалість проведення письмового модульного контролю становить 1 академічну годину. Модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше **24** балів із **40**.

- Максимальна кількість балів, яку може отримати студент при складанні підсумкового контролю (екзамену) – **100** балів, який вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше **60** із **100** балів.
- Оцінка з дисципліни виставляється лише студентам, яким зараховані усі модулі з дисципліни.
- Кількість балів, яку студент набрав з дисципліни, визначається як середнє арифметичне кількості балів з усіх модулів та підсумкового контролю з дисципліни (сума балів за усі модулі ділиться на кількість модулів з дисципліни).

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ОК14- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 17

10. Розподіл балів

Поточний рейтинг та самостійна робота					Дод. рей- тинг	МК	Сума
Модуль І Змістовий модуль І							
T1	T2	T3	T4	T5			
12	12	12	12	12	-	40	100

Поточний рейтинг та самостійна робота											Дод. рей- тинг	МК	Сума
Модуль ІІ Змістовий модуль ІІ													
T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16			
5	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6	-	40	100

Шкала оцінювання

За шкалою	Екзамен	Залік	Бали
A	Відмінно	Зараховано	90-100
B	Добре	Зараховано	82-89
C			74-81
D	Задовільно	Зараховано	64-73
E			60-63
FX	Незадовільно	Не зараховано	35-59
F		Не зараховано	0-34

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ОК14- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 18

11. Рекомендована література

Основна література

1. Бевзенко С.П. Вступ до мовознавства. Короткий нарис: навчальний посібник для студентів ВНЗ. Київ : Вища школа, 2006. 144 с.
2. Білецький А.О. Про мову і мовознавство: навчальний посібник для студентів філол. спец. вищ. навч. закладів. Київ : АртЕк, 1996. 224 с.
3. Вступ до мовознавства: підручник; за ред. І.О. Голубовської. Київ : Академія, 2016. 320 с.
4. Дорошенко С.І. Загальне мовознавство: навчальний посібник. Київ : Центр навч. л-ри, 2006. 288 с.
5. Карпенко Ю.О. Вступ до мовознавства: підручник. Київ : Академія, 2006. 336 с.
6. Кочерган М.П. Вступ до мовознавства: підручник для студентів ВНЗ. Київ : Академія, 2014. 304 с.
7. Левицький А.Е. Вступ до мовознавства: навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 104с.
8. Монжалеї Т. К. Вступ до мовознавства: навчальний посібник. Київ : Університетська книга, 2016. 184 с.
9. Семегин Т. С. Вступ до мовознавства (за вимогами кредитно-трансферної системи навчання): навчально-методичний посібник для семінарських занять. Хмельницький : ФОП Цюпак А.А., 2017. 140 с.
10. Супрун Л. В. Загальне мовознавство. Практичні заняття, самостійна робота : навч. посіб. Київ : Знання, 2012. 335 с.
11. Швачко С.О. Вступ до мовознавства (курс лекцій): посібник. Вінниця : Нова книга, 2006. 224 с.

Допоміжна література

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підруч. Київ : ВЦ «Академія», 2009. 376 с.
2. Бацевич Ф. С. Вступ до лінгвістичної прагматики : підруч. Київ : ВЦ «Академія», 2011. 304 с.
3. Білецький А. О. Про мову й мовознавство : навч. посіб. Київ : АртЕк, 1996. 224 с.
4. Зеленько А. С. Загальне мовознавство : навч. посіб. Київ : Знання, 2010. 380 с.
5. Зеленько А. С. Загальне мовознавство. Історія лінгвістичних вчень. Аспекти, методи, прийоми та процедури вивчення мови : посіб., 2-е вид., переробл. Луганськ : Альма-матер, 2002. 283 с.
6. Семчинський С. В. Загальне мовознавство. Київ : АТ «ОКО», 1996. 416 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ОК14- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 19

7. Кисленко Ю. І. Системна організація мови. Київ : Вища школа, 1997. 248 с.

8. Масенко Л. Нариси з соціолінгвістики. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2010. 243 с.

9. Перебийніс В. І. Статистичні методи для лінгвістів : посіб. Вид. 2, випр. і допов. Вінниця : Нова Книга, 2013. 176 с.

10. Потапенко О. І. Цікаве мовознавство : посіб. Біла Церква : Буква, 1996. 190 с.

11. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями і проблеми. Київ, Полтава : Довкілля-К, 2008. 712 с.

12. Соссюр Ф. де. Курс загальної лінгвістики. Київ : Основа, 2006. 464 с.

Довідкова література. Словники.

1. Бибик С. П. Словник іншомовних слів : Тлумачення, словотворення та слововживання: Близько 35 000 слів і словосполучень. Харків : Фоліо, 2006. 623 с.

2. Ганич Д. І., Олійник І. С. Словник лінгвістичних термінів. Київ : Вища школа, 1985. 360 с.

3. Ганич Д.І., Олійник С.І. Словник лінгвістичних термінів. К., 1985.

4. Головащук І.С. Словник-довідник з правопису та слововживання. К., 1989.

5. Головащук І.С. Складні випадки наголошення. Словник-довідник. К., 2001.

6. Головащук І.С. Словник наголосів. К., 2000.

7. Головащук І.С. Українське літературне слововживання: Словник-довідник. К., 1995.

8. Єрмоленко С. Я., Бибик С. П., Тодор О. Г. Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / за ред. С. Я. Єрмоленко. Київ : Либідь, 2001. 222 с.

9. Караванський С. Практичний словник синонімів української мови. К.: Видавництво «Українська книга», 2004.

10. Левицький Ю. М. Мови світу : енциклопедичний довідник. Львів, 1988. 440 с.

11. Орфографічний словник української мови. Уклад. Головащук І.С. К., 1994.

12. Орфоепічний словник української мови. К., 1995.

13. Селіванова О. Сучасна лінгвістика : термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2006. 716 с.

14. Словник синонімів української мови: У 2 т. / Уклад. : А. А. Бурячок, Г. М. Гнатюк, С. І. Головащук та ін. Київ : Наукова думка, 1999–2000. Т. 1. 1047 с.; Т. 2. 955 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ОК14- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 20

15. Українська мова : Енциклопедія / Редкол. : В. М. Русанівський, О.О. Тараненко (співголови), М.П. Зяблюк та ін. Київ : Вид-во «Українська енциклопедія» ім. М.П. Бажана, 2004. 821 с. 9. Фразеологічний словник української мови : У 2 кн. / Уклад. В. М. Білоноженко та ін. Київ : Наукова думка, 1993. Кн. 1–2. 984 с.

16. Український орфографічний словник: Близько 165 тис. слів. За ред. В.М. Русанівського. К.: Довіра, 2006.

Інформаційні ресурси

1. Навчальні предмети для студентів: <http://westudents.com.ua/knigi/76-ukranska-mova-profesynogo-splkuvannya-zoryana-matsyuk.html>.

2. Биби́к С. П. Культура усного спонтанного наукового висловлення : кореляція стилевих мовномисленневих компонентів. Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. Серія : Філологічні науки. 2013. Кн. 2. С. 37–43. Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzfn_2013_2_7

3. Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Мовознавство. Режим доступу: <http://movoznavstvo.com.ua/>

4. «Мовознавство» науково-теоретичний журнал Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні. Режим доступу : <http://www.movoznavstvo.org.ua/>

5. Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання : ДСТУ 3008 : 2015. – [Чинний від 2017–07–01]. – Режим доступу : http://ww.knmu.kharkov.ua/attachments/3659_3008-2015.PDF

6. Мамчич І. П. Причини виникнення лексичних помилок у науковому тексті. Дослідження з лексикології і граматики української мови. 2010. Вип. 9. С. 210–219. Режим доступу : http://ukrmova.com.ua/2009/Artcl_26.pdf.

7. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>

8. Портал української мови. Режим доступу: <http://pravila-uk-mova.com.ua> <http://nlibrary-rdgu.rv.ua/>

9. Селігей П. О. До проблеми комунікативних якостей наукового мовлення. Мова. 2016. № 25. Режим доступу : <file:///C:/Users/HP/Downloads/79438-168782-1-PB.pdf>

10. Український лінгвістичний портал. Режим доступу : <http://www.ulif.org.ua/ulif/>

11. Шульга Т. Типові помилки в наукових роботах студентів. Культура слова. 2011. Вип. 74. С. 163–166. Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/37163>.

12. <http://www.movi.com.ua> : словники підручники та практикуми з української мови різних авторів, зокрема зі стилістики української мови.

*Індекс структурного підрозділу відповідно до наказу ректора «Про індексацію структурних підрозділів Державного університету «Житомирська політехніка» (наприклад, 22.06).

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ОК14- 2023
	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 21 / 21</i>

** Індекс освітньої програми відповідно до наказу ректора «Про індексацію освітніх програм Державного університету «Житомирська політехніка» (наприклад, 122.00.1/Б).

*** Шифр освітньої компоненти в освітній програмі (наприклад, ОК1).